

PITEȘTI - FILE DIN ISTORIA ORAȘULUI

MIOARA BURLUȘANU*

Până acum, în istoriografie s-au înregistrat mai multe opinii cu privire la originea toponimului Pitești. Astfel, Nicolae Iorga și C. C. Giurescu au formulat teoria conform căreia numele Pitești derivă de la antroponimele Pitea (Pita) ori Pitu, personaj care ar fi fost în Evul Mediu timpuriu unul din stăpânitorii acestor locuri. Piteștiul „se pare că ajunsese la sfârșitul veacului al XIV-lea, târg”¹.

În concepția lui N. Iorga evoluția localității este privită astfel: „Ca să se ajungă la Câmpulung, cine vrea să se coboare la satul Pitului, de unde Piteștii (cf. Pitulescu; și Titu Titești), care, fiind la răscruce, a devenit mai întâi târg și la urmă oraș...”².

Poziția geografică a orașului situat în lunca Argeșului, pe terasele și colinele de pe partea de est a Platformei Cotmeana, înconjurat de păduri, într-un loc greu de sesizat, la o primă vedere, a determinat, probabil, acest toponim, Pitești, adică „loc pitit” sau ferit, ascuns³.

Acest toponim apare în documentele interne în numeroase variante, dar prima formă, fiind și cea mai veche, s-a impus ca termen de largă utilizare: Pitești (Piteștii, Piteștilor), Pitiștii (Pitiștilor), Pitesci (Pitescilor)⁴.

Atestarea documentară internă a localității Pitești apare într-un hrisov, emis în cancelaria lui Mircea cel Bătrân, la 20 mai 1388, prin care domnul dăruiește mănăstirii de la „locul numit Călimănești pe Olt”, „o moară în hotarul

* Muzeul Județean Argeș, Pitești.

¹ C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, vol. II, partea întâi, partea a doua, București, Editura All Education, 2000, p. 309.

² Nicolae Iorga, *Istoria românilor*, vol. III, *Cititorii*, București, Editura București, 1937, p. 160.

³ G. I. Lahovari, *Dicționarul geografic al județului Argeș*, București, 1888, p. 122.

⁴ Petre Popa, Paul Dicu, Silvestru Voinescu, *Pitești pagini de istorie*, Muzeul Județean Argeș, Pitești, 1986 p. 35; Grigore Tocilescu, *Marele Dicționar geografic al României: alcătuit și prelucrat după dicționarele parțiale pe județe*, vol. IV, București, 1901, p. 734; Ion Iordan, P. Gâștescu, D. Oancea, *Indicatorul localităților din România*, București, Editura Academiei R.S.R., 1974, p. 200-201.

Piteștilor”⁵. Cea de-a doua mențiune a apare la 19 iunie 1421, când se precizează că mănăstirea Cozia deține „două mori la Pitești”⁶. Astfel, vechimea Piteștiului este cu mult mai mare decât anul primei atestări documentare, orașul înscriindu-se în fenomenul specific așezărilor medievale.

Așezarea orașului la întretăierea drumurilor comerciale din Țara Românească a favorizat, pe lângă dezvoltarea sa economică, și dese staționări ale unor domnitori ai țării, care și-au constituit aici „curți”, unde au venit adesea cu întreaga suită pentru petreceri, odihnă sau pentru anumite probleme, și au ținut sfaturi domnești pentru rezolvarea unor pricini, de unde au emis porunci, scrisori sau diferite înscrisuri. Unii domnitori chiar și-au adus la Pitești diacii curții domnești, care vor consemna în acte locul de unde este emis documentul⁷.

În perioada secolelor XV-XVI, Piteștiul a îndeplinit rolul de reședință domnească, unii dintre domnitorii Țării Românești locuind în clădirile din curtea domnească sau în alte case din împrejurimi.

Pentru secolul al XV-lea, avem cunoștință doar de existența unui singur hrisov, emis la Pitești, la data de 16 august 1481, de către Basarab cel Tânăr⁸, pe când, în secolul următor, numărul hrisoavelor de acest gen crește, acestea fiind emise în timpul următorilor domnitori care folosesc orașul ca reședință temporară: Mihnea cel Rău, Vlad cel Tânăr, Radu de la Afumați, Vlad Înecatul, Vlad Vintilă de la Slatina, Pătrașcu cel Bun, Mihai Viteazul⁹.

Legăturile domnitorului Neagoe Basarab cu Piteștiul au fost numeroase. Neagoe Basarab este unul din domnitorii care au stat cel mai mult aici, iar pentru nevoile suitei sale a construit la Pitești curți domnești, de unde emite mai multe documente, dintre care este demn de menționat cel de la 22 noiembrie 1517, în care face referire la „noile curți” din orașul Pitești. Din Pitești, același domnitor, va păstra o corespondență cu orașele Sibiu și Brașov, atât în slavonă cât și în latină. În acest sens, se remarcă scrisoarea trimisă sibienilor de la Pitești, la 18 decembrie 1518, scrisă în latină¹⁰.

Documentele din secolele XVII-XVIII vorbesc despre strânsele legături ale domnitorului Constantin Brâncoveanu cu Piteștiul, unde era posesorul unor

⁵ *Documenta Romaniae Historica* (în continuare: DRH), B, Țara Românească, vol. I (1247-1500), întocmit de P. P. Panaitescu și Damaschin Mioc, București, Editura Academiei R.S.R., 1966, doc. 9, p. 25-28.

⁶ *Ibidem*, p. 26.

⁷ P. Popa, P. Dicu, S. Voinescu, *Pitești pagini de istorie...*, p. 90.

⁸ DRH, B, vol. I, doc. 178, p. 288; Spiridon Cristocea, Marius Păduraru, *Monumente de cult dispărute din orașul Pitești*, în „Monumentul” XI, partea I, Iași, 2009, p. 70.

⁹ DRH, B, vol. II, doc. 185, p. 354-355; doc. 166, p. 323; doc. 182, p. 350; Sp. Cristocea, *Orașul Pitești în catagrafia din 1838*, Pitești, Editura Ordessos, 2011, p. 5.

¹⁰ *Istoria Țării Românești, 1290-1690. Letopiseșul Cantacuzinesc*, București, Editura Academiei R. P. R., 1960, p. 106; P. Popa, P. Dicu, S. Voinescu, *Istoria municipiului Pitești*, Pitești, Muzeul Județean Argeș, 1986, p. 88.

mari suprafețe de viță de vie. Datorită dezvoltării viticulturii în această zonă, domnitorul va introduce o nouă unitate de măsură a vinului, „vadra de Pitești” de 12,88 litri, iar, în apropiere de Pitești, la Valea Mare, va construi numeroase case, astăzi aflate în ruină¹¹. În sezonul culesului viilor, în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu, „se deșartă capitala de boeri cari, ca și Domnul cu Curtea lui, veneau să-și culeagă viile din podgoriile piteștene”¹².

Paul de Alep¹³ menționează, la 13 ianuarie 1657, că „a ajuns la un târg, numit Pitești”, iar aici se aflau 10 biserici de piatră și de cărămidă. Același autor ne informează despre vinul dulce și bun, care era cel mai bun dintre vinurile făcute în Țara Românească¹⁴.

Existența la Pitești a unei curți domnești, folosită chiar și temporar, și poposirea aici a domnului cu sfatul domnesc au avut urmări favorabile asupra orașului din mai multe puncte de vedere, printre care și cel arhitectural.

Numărul mare de negustori și meșteșugari pe care i-a avut Piteștiul în perioada secolelor XV-XVIII a făcut ca știința de carte să fie indispensabilă pentru practicarea negoțului și a unor meserii. Aceștia au avut o intensă corespondență cu comercianții din Sibiu, Brașov, Craiova și alte orașe ale țării sau ale Europei, acest lucru fiind dovedit de scrisorile care se află în diferite fonduri arhivistice. Astfel, locuitorii de diferite profesii și categorii sociale își puneau semnătura, ca părți sau ca martori, pe diferitele acte încheiate de administrația orașului, acestea fiind întocmite de logofeți.

Activitatea copiștilor de manuscrise se înscrie printre actele de cultură medievală din Pitești. Unul din cei mai cunoscuți a fost egumenul Ioan de la Trivale, care transcrie versiunea românească a lucrării lui Gavril Preotul, „Viața și traiul sfinției sale părintelui nostru Nifon, patriarhul Țarigradului”, acesta fiind șeful comunității călugărești de la Muntele Athos¹⁵. Nicolae Piteșteanul, un alt copist, în anul 1782, termină de copiat Istoria lui Dumitrache Stolnicul, în care sunt povestite evenimentele din timpul războiului ruso-turc.

Începuturile învățământului organizat a fost determinat de dezvoltarea social-economică a orașului, de creșterea demografică dar și de prezența unei

¹¹ Sp. Cristocea, *op. cit.*, p. 6.

¹² G. I. Lahovari, C.I. Brătianu, G. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, vol. IV, Iași, Editura Tipo Moldova, 2011, p. 736.

¹³ Pe numele său arab Bulos ibn az-Za 'im, provenea dintr-o familie de preoți din capitala Siriei de Nord, fiind fiul patriarhului Macarie al III-lea pe care l-a însoțit în lunga călătorie prin țările noastre. În opera sa ne prezintă o mare bogăție de știri referitoare la diferite aspecte ale vieții cotidiene din Țara Românească, Moldova și Dobrogea, în domniile lui Matei Basarab, Constantin Șerban, Vasile Lupu și Gheorghe Ștefan.

¹⁴ Paul de Alep, în *Călători străini despre Țările Române*, vol. VI, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976, p. 164.

¹⁵ Ion Rotaru, *Literatura română veche*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981, p. 53-56; P. Popa, P. Dicu, S. Voinescu, *Istoria municipiului Pitești*, p. 107.

cancelarii domnești temporare la Pitești. În prima jumătate a secolului al XVIII-lea, se poate vorbi de prima școală care a existat pe lângă biserica domnească Sfântul Gheorghe¹⁶. Astfel, școala avea un dascăl, pe nume Ianache, iar acest lucru îl aflăm din faptul că acesta se semnează, ca martor, pe un document din 1753, spunând că este „vătaf de copii”¹⁷. Despre un altul, pe nume Ioan, aflăm dintr-o însemnare făcută pe un „Minei” al lunii august, în 1764, care ne informează „...robul lui Dumnezeu Ioan dascăl de Pitești, fiindcă am învățat copii de oraș și am făcut școală aici în oraș ...”¹⁸.

Negustorul Piteștean Martin Cupețul a înființat, în anul 1751, școala de pe lângă Schitul Buliga. Aflăm că școala era de învățătură românească, având acces, în mod gratuit, și copiii oamenilor săraci, iar plata învățătorului școlii se făcea din veniturile schitului. Această școală s-a înființat din dorința negustorului, în sensul acesta lăsând chiar un testament în care se specifică „...să fie și școală românească pentru învățătura copiilor...”¹⁹.

Dacă la școala domnească de la biserica Sf. Gheorghe veneau doar copii ai oamenilor înstăriți, la școala de la schitul Buliga învățământul era gratuit iar școala era frecventată și de copii ai oamenilor nevoiași.

Începând din secolul al XVIII-lea, Piteștiul se dezvoltă nu numai economic, dar și urbanistic. El devine centrul administrativ al județului Argeș având următoarele instituții: Ocârmuirea, Subocârmuirea Plasei Pitești, Judecătoria, Școala Normală, Temnița ș. a., care au dezvoltat orașul din punct de vedere edilitar. Pe lângă toate acestea, se adaugă și poziția sa geografică, ceea ce a dus la atragerea unui număr însemnat de boieri din județ, dar și din alte zone ale țării, care au schimbat înfățișarea urbanistică a orașului prin casele frumos construite. Începând din secolul al XIX-lea, urmează o perioadă de modernizare a orașului, printre măsurile adoptate fiind podirea unor străzi și elaborarea planului de aliniere și parcelare al orașului. Vizita în oraș a baronului austriac Ludwig von Stürmer²⁰ constituie un prilej de a afla despre ulițele din Pitești care erau podite prost și cu „dulapi grosolani”. El ne prezintă și un tablou al orașului, neobișnuit, în care „se înșirau dugheană lângă dugheană”, veșmintele le

¹⁶ Marin M. Braniște, *Câteva știri despre școlile din orașul Pitești înființate pe lângă biserici înainte de Regulamentul organic*, în „Mitropolia Olteniei”, XVII, nr. 3-4, 1965, p. 173-175.

¹⁷ *Argeșul și Mușcelul, spații istorice ale românismului*, vol. II, coordonator Teodor Mavrodin, Pitești, Editura Tiparg, 2013, p. 2; P. Popa, P. Dicu, S. Voinescu, *Pitești pagini de istorie...*, p. 88.

¹⁸ Însemnare de pe prima filă a „Mineiului” pe luna august, Râmnic, 1780; astăzi, aceasta se află în inventarul bisericii Sf. Gheorghe din Pitești.

¹⁹ M. M. Braniște, *op. cit.*, p. 173-174; M. Păduraru, Aurel Radu, *Martin Buliga, exponent al elitei negustorești din Țara Românească, în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în „Negustorimea în Țările Române, între Societas Mercatorum și individualitatea mercantilă, în secolele XVI-XVIII”, vol. editat de Cristian Luca, Galați, Editura Galați University Press, 2009, p. 188.

²⁰ A fost fiul lui Ignatz Lorenz von Stürmer, internunțiu la Istanbul (1802-1818), devenit, apoi, principal colaborator al cancelarului Austriei, Klemens von Metternich.

apreciază ca fiind ciudate și în culori discordante și, totuși, locuitorii aveau „portul atât de deosebit”. Baronul vorbește, de asemenea, despre rotația culturilor agricole din zonă, dar și despre modul în care se lucrează terenurile „de obicei, cu șase boi și se trag brazde foarte adânci”²¹.

În ceea ce privește activitatea urbanistică, o filă importantă în istoria orașului o reprezintă contractul încheiat între Primărie și inginerul Alfred Brül, la data de 4 decembrie 1894, prin care cel din urmă se obligă a ridica „planul stradelor din acest oraș”, conformându-se caietului de sarcini, care a fost aprobat de Consiliul Tehnic Superior. Se cerea ca lucrarea să înceapă de îndată și să se termine, cel mai târziu, peste 6 luni. Lucrarea a fost estimată la suma de 10 mii, acesta primind 2 mii la începerea lucrării, iar restul de 8 mii, la terminarea ei. Se mai specifică că taxele de timbru și înregistrarea cad în sarcina inginerului Brül. O referire este legată de stabilirea domiciliului său în Pitești, undeva pe strada Craiovei, nr. 7²². Caietul de sarcini prevedea întinderea și executarea lucrării, desemnarea planurilor, iar amănunțele pentru ridicarea planului orașului Pitești erau legate de ridicarea poligonului, fațadele tuturor proprietăților, nivelarea și alinierea „stradelor”²³.

Trebuie menționat faptul că în 1838 Piteștiul era împărțit în patru „văpsele”, adică patru culori (albastră, galbenă, neagră și roșie), până la această dată împărțirea orașului fiind pe mahalale, aflate de obicei în jurul centrului orașului²⁴. Această împărțire a orașului pe culori era de fapt una pe zone, și anume: vopseaua galbenă la „capătul podului cel mare”, cea albastră la „capătul târgului slobod de afară”, cea roșie, în „dreptul Bisericii Sf. Ilie”, cea neagră la „răspântia Bisericii Sf. Ioan” cu „cișmeaua de lângă poșta cea veche”. Astfel, împărțirea orașului în culori s-a făcut între 7 martie 1837 și 18 octombrie 1838²⁵.

Dacă în 1829, documentele vorbesc de un număr de 19 familii de boieri, stabilite în Pitești²⁶, în 1838 ele ne indică un număr de 779 de familii și 4015 locuitori, care se aflau în cele patru vopsele, după cum reiese din tabelul cu numărul familiilor și al locuitorilor. Orașul se situa printre așezările modeste ale țării, din punct de vedere demografic²⁷.

²¹ Ludwig von Stürmer, în *Călători străini despre Țările Române în secolul al XIX-lea*, serie nouă, vol. I (1801–1821), București, Editura Academiei Române, 2004, p. 708.

²² Serviciul Județean Argeș al Arhivelor Naționale (SJAAN), fond Primăria Pitești, dosar 3/1894, f. 1-2.

²³ *Ibidem*, f. 3-4.

²⁴ Sp. Cristocea, *Orașul Pitești...*, p. 10.

²⁵ *Ibidem; Pitești. Mărturii documentare, 1388-1944*, vol. I, Direcția Generală a Arhivelor Statului din R.S.R., București, 1988, p. 102.

²⁶ Ioan C. Filitti, *Catagrafie oficială de toți boierii Țării Românești la 1829*, în „Revista Arhivelor”, București, Tipografia Curții Regale F. Göbl Fii S. A., 1927-1929, p. 308-310; Sp. Cristocea, *File din istoria Piteștiului, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în „Argesis. Studii și comunicări”, seria Istorie, tom. XXV, 2016, p. 67.

²⁷ Sp. Cristocea, *Orașul Pitești...*, p. 11.

Evenimentele secolului al XIX-lea au dus la puternica afirmare a națiunii române și constituirea statului român modern. În județul Argeș, s-au desfășurat o serie de evenimente semnificative pentru istoria noastră națională, prin care se evidențiază năzuința populației argeșene pentru progresul social-economic și „afirmarea independentă a națiunii române”²⁸.

Mișcarea lui Tudor Vladimirescu a fost evenimentul la care piteștenii s-au arătat încă de la început atașați de ideile revoluționare, sperând la îmbunătățirea situației lor materiale prin obținerea libertății personale, independență națională, egalitate în fața legilor și eliminare a tuturor îngrădirilor. Această mișcare s-a deosebit de răscările țărănești din perioada anterioară, îndreptate împotriva dominației feudale²⁹.

Orașul va constitui un punct important în planurile strategice ale oastei lui Tudor Vladimirescu și ale Eteriei: Piteștiul a constituit o punte de legătură cu oastea pandurilor din Oltenia, Tudor prevăzând aici și un eventual loc de retragere a armatei sale³⁰.

Tudor se afla la Pitești (la 19 ianuarie 1821) când a aflat vestea morții domnitorului Țării Românești, Alexandru Suțu, ceea ce îl determină să ia unele măsuri grabnice pentru declanșarea mișcării. Afirmarea este întărită de faptul că un negustor din Pitești îl informează pe agentul diplomatic al Austriei, Fleischhackl von Hakenau, următoarele: „un grup de 30 de arnăuți călăreți bine înarmați ... au apărut în mod neașteptat la Pitești...”³¹.

La 7 martie 1821, va trece prin Pitești, în drum spre București, un grup de panduri conduși de Simion Mehedințeanu. Atitudinea piteștenilor reiese din faptul că fiecare, după puterea economică, va contribui la întreținerea celor 100 de panduri care au staționat aici.

Tudor va conduce Bucureștiul și o parte a țării, timp de o lună și jumătate, ceea ce îi determină pe turci să acționeze pentru restabilirea ordinii inițiale. În aceste condiții, Tudor a pornit spre Pitești cu scopul de a se retrage și organiza rezistența aici, și de a-i obliga pe turci să accepte drepturile și privilegiile cerute de popor. După trădarea și arestarea sa de către eteriști, în ziua de 24 mai 1821, Iordache, Farmache, Hagi Prodan și D. Macedonschi, conducătorii Eteriei, întocmesc un înscris la Pitești, aducându-i diverse acuzații și numindu-l „nevrednic de slujbă ostășească”. Astfel, Tudor Vladimirescu își găsește sfârșitul tragic la Târgoviște, în noaptea de 26-27 mai 1821³². Tudor Vladimirescu a rămas în memoria piteștenilor, aceștia ridicându-i un bust la

²⁸ *Argeșul și Mușcelul...*, p. 89.

²⁹ Andrei Oțetea, *Istoria poporului român*, București, Editura Științifică, 1970, p. 327-328.

³⁰ Dan Berindei, Traian Mutașcu, *Aspecte militare ale mișcării revoluționare din 1821*, ed. a II-a, București, Editura Militară, 1973, p. 52.

³¹ A. Oțetea, *Tudor Vladimirescu și revoluția din 1821*, Editura Științifică, București, 1971, p. 90.

³² *Argeșul și Mușcelul...*, p. 90.

intrarea în Trivale și dându-i numele unui mare cartier al orașului.

Programul politic al mișcării revoluționare a restabilit domniile pământene, a deschis calea emancipării naționale și a realizării unității statale³³. La marile transformări revoluționare ale anului 1848 vor participa și argeșenii, revoluția fiind susținută cu mare entuziasm și de populația piteșteană.

Frații Dumitru și I. C. Brătianu, născuți în Pitești, au fost cei mai mari susținători ai propagandei și ideilor revoluționare de la 1848. În imediata apropiere a Piteștiului, la Golești, s-a organizat un alt centru revoluționar, remarcându-se activitatea revoluționară a fraților Ștefan, Nicolae, Radu și Alexandru Golescu, dar și a vărului lor, Alexandru Golescu-Arăpila. În casa Racoviceanu, situată chiar în centrul Piteștiului, au avut loc întâlniri conspirative între Nicolae Bălcescu și frații Golescu pentru pregătirea revoluției. Casa conspirativă, numită Casa Racoviceanu, se afla la intersecția străzilor Bălcescu și Horia, Cloșca și Crișan. Construită înainte de 1848, casa a aparținut lui Ioniță, proprietarul culei din Racovița, al cărui fiu, Grigore, s-a căsătorit în anul 1858 cu Ecaterina Brătianu. Locuință boierească cu valoarea memorială a avut și o valoare artistică, datorită pridvorului cu arcade și stucaturilor ce împodobeau chenarele ferestrelor³⁴.

În perioada premergătoare revoluției dar și în timpul ei, la Pitești au activat diverse cluburi revoluționare sau se organizau întruniri cu caracter politic, având drept scop susținerea și promovarea tuturor ideilor revoluționare.

Printre participanții activi la aceste întruniri și discuții, în plan local, s-au numărat piteștenii: Andrei Pretorian, Nicolae Coculescu, frații Turnavitu, Gheorghe Petrescu, Toma Furduescu, Nicolae Balotă, Toma Conțescu etc. În „Pruncul român”, Andrei Pretorian va publica numeroase articole prin care va susține cauza revoluției. Momentul tensionat a fost creat de arderea Regulamentului Organic, la Pitești, de către un grup de „târgoveți și țărani din împrejurimi”³⁵. Deși înfrântă, cu ajutor străin, revoluția de la 1848 a creat premisele constituirii României moderne.

Populația orașului Pitești a participat, și de această dată, la acțiunile și etapa de pregătire al marelui act de la 24 ianuarie 1859. Conform articolului 5 din „Înaltul Împăărătesc Firman”, locuitorii orașului aveau dreptul să-și aleagă un singur deputat pentru Adunarea ad-hoc din 1857. Astfel, a fost ales în unanimitate, ca deputat al orașului pentru Adunarea Ad-hoc, Dumitru Brătianu, participant activ la revoluția de la 1848.

³³ P. Popa, P. Dicu, S. Voinescu, *Istoria municipiului...*, p. 120.

³⁴ Idem, *Pitești pagini de istorie...*, p. 112.

³⁵ *Argeșul și Mușcelul...*, p. 93.

Vizita domnitorului Alexandru Ioan Cuza, la 19 iunie 1859, în Pitești, „după ce trecuse prin Târgoviște și Găești”³⁶ reprezintă un alt eveniment important al acestei perioade. Mai târziu, soția domnitorului, Elena Cuza, a fost primită cu mare entuziasm la Pitești, la 3 octombrie 1863, intrarea în oraș făcându-se pe sub arcuri de triumf, care au fost împodobite cu frunze de stejar și ghirlande de flori, iar seara la Palatul Administrativ (actualul Muzeu Județean Argeș) a avut loc un spectacol folcloric³⁷.

În timpul Războiului de Independență, orașul Pitești a constituit unul din importantele centre strategice și militare pentru mobilizarea, organizarea, instruirea trupelor, aprovizionarea frontului și spitalizarea răniților de război. Cei mai mulți mobilizați, argeșeni și mușceleni, au făcut parte din Regimentul 4 Dorobanți Argeș, Regimentul 2 Călărași și Batalionul 4 Vânători. Cele două regimente și batalionul au participat activ la misiunile de apărare a liniei Dunării față de pericolul ce-l reprezenta Cetatea Vidin și au desfășurat numeroase lupte în sudul Dunării, la Capitanova, Rahova și la asediul Vidinului. Regimentul 2 Călărași, luptând alături de alte unități militare, a cucerit localitățile Rahova, Tatar, Mahala, Smârdan și Inova³⁸. O parte dintre ostașii români răniți în timpul războiului au fost îngrijiți atât în cele cinci spitale militare temporare, cât și în spitalul civil, situat atunci pe strada Sf. Vineri, nr. 57³⁹.

Piteștenii vor participa la toate evenimentele care au marcat istoria națională. Toate aceste acțiuni au dus la creșterea importanței politice a orașului, precum și la dezvoltarea economică și urbanistică a localității și a vieții spirituale. Multe personalități ale orașului s-au remarcat în viața politică românească, iar importante momente din cadrul istoriei naționale s-au derulat în Pitești sau în localitățile din apropiere⁴⁰.

Orașul Pitești este astăzi unul dintre marile centre industriale ale țării. Multitudinea funcțiilor sale, economice, politice și culturale, au impus o restructurare a vechii așezări, în al cărei perimetru s-au ridicat instituțiile politico-administrative și culturale ale unui oraș nou, o reușită a urbanismului românesc.

³⁶ Șerban Crăciunoiu, *Vizita domnitorului Alex. I. Cuza în Oltenia și nord-vestul Munteniei* (iunie 1859), în „Studii și articole de istorie”, XV, 1970, p. 117; *Pitești. Mărturii documentare*, 1388-1944, vol. I, p. 177; *Argeșul și Mușcelul...* p. 94.

³⁷ *Argeșul și Mușcelul...*, p. 94; P. Popa, P. Dicu, S. Voinescu, *Pitești-600, Studii și comunicări*, Muzeul Județean Argeș, 1986, p. 124.

³⁸ *Argeșul și Mușcelul...* I, p. 96-97.

³⁹ P. Popa, P. Dicu, S. Voinescu, *Istoria municipiului Pitești...*, p. 152

⁴⁰ *Ibidem*, p. 115-116.

PITESTI - TABS IN THE HISTORY OF THE CITY

Abstract

The present work represents an attempt to highlight the role and place of this city in the history of Romania. Located on the terraces of the Argeș river, it is one of the oldest cities of the Romanian Country, its attestation dating from May 20, 1388. the Pitesti border ”.

The importance of the settlement continued to increase in time, Pitesti became, for short periods of time, the temporary residence of the voivodes who issued, from here, official documents.

The name of Pitesti was linked at the beginning of the modern era to the Revolution of 1821, due to the fact that the settlement was part of the Pitesti-Campulung-Târgoviște triangle, being considered a presumptive center of the revolutionary resistance.

The city of Pitesti constituted to be during the War of Independence, one of the important strategic and military centers for organizing, training the troops, supplying the front and hospitalizing the wounded.

The inhabitants participated in all the events that marked the national history, and these actions increased the political importance of the city, as well as the economic and urban development of the town.